Lausunto

2.3.2022

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
stv@eduskunta.fi

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle (HE 10/2022) sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Hallituksen esitys 10/2022 sisältää useita varsin vähäisiä muutoksia lainsäädäntöön liittyen sosiaali- ja terveydenhuoltoa sekä pelastustointa koskevaan uudistukseen. Osittain hallituksen esityksessä esitetään uudistuksesta johtuvia muutoksia, joita ei ole aikaisemmalla muutoskierroksella havaittu.

Uudistusta koskevaan voimaanpanolakiin esitetään kunnille ja kuntayhtymille velvollisuutta luovuttaa hyvinvointialueille jo vuoden 2022 aikana ennen uudistuksen voimaanpanoa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietoja siltä osin kuin on välttämätöntä asiakkaan hoidon ja palvelun jatkuvuuden sekä hoitoon ja palveluun liittyvien yksityiskohtaisiin sopimuksiin liittyvien velvoitteiden täyttämiseksi. Tämä muutos on hyvin perusteltu, jotta kuntien, kuntayhtymien ja hyvinvointialueiden välinen asiakkaiden ja potilaiden siirto tapahtuu aiheuttamatta hoidon tai palvelun toteuttamiseen liittyviä keskeytyksiä tai epäselvyyksiä. Erityisesti tämä koskee lastenhuollon sijoituksia sekä palvelutaloissa olevien vanhusten hoitoa. Tilannetta toki helpottaa se, että vuoden vaihteen jälkeen kaupunkien ja kuntayhtymien henkilöstön osaaminen ja tiedot siirtyvät hyvinvointialueelle, mutta on asioita, joihin täytyy hyvinvointialueen puolesta hoitaa jo ennen vuoden vaihdetta.

Voimaanpanolain valtionavustuksia koskevaa pykälää esitetään muutettavaksi siten, että valtionavustuksia ei peritä takaisin rakennusten lisäksi myöskään irtaimesta omaisuudesta jonka käyttötarkoitus joko muutetaan tai joka poistetaan käytöstä uudistuksen toimeenpanosta johtuen. Muutos on perusteltu ja liittyy erityisesti pelastuslaitosten hallussa olevaan kalustoon, jota on avustettu palosuojelu- ja öljysuojarahastoista.

Tukipalveluiden oston ja myynnin osalta säädetään kuntien ja kuntayhtymien mahdollisuudesta myydä tukipalveluja hyvinvointialueille siirtymäaikana ilman yhtiöittämisvelvollisuutta. Ilman tällaista erillistä siirtymäaikaa koskevaa säännöstä kunnilla ei olisi mahdollisuutta myydä hyvinvointialueille lainkaan tukipalveluja kuten siivous- ja ruokahuoltopalveluja, joita kunnat tällä hetkellä tuottavat omalle sosiaali- ja terveydenhuollolleen taikka pelastuslaitokselle. Tukipalvelujen myynti on kuitenkin rajoitettu julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 26 §:ssä tarkoitettuun EU-kynnysarvoon. Tämä tarkoittaa, että valtaosassa kunnista

Vantaan kaupunki
Kaupunkistrategian ja johdon toimiala
Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Osoite
PL 1100, 01030 VANTAAN KAUPUNKI
Etunimi.sukunimi@vantaa.fi
www.vantaa.fi

ja kuntayhtymistä tukipalvelujen myyntiä ei voida siirtymäaikana jatkaa, koska myynti ylittää kansallisen kynnysarvon. Kuntien ja hyvinvointialueiden osalta olisi hyödyllisempää, jos EU:n kynnysarvo voitaisiin ylittää. Rajaus on kuitenkin hyvin perusteltu, koska EU:n sääntely estää sen, että kansallisella lainsäädännöllä voitaisiin poiketa EU:n kynnysarvojen noudattamisesta.

Asiakirjojen siirtymistä kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueelle on esityksessä laajennettu koskemaan myös pelastuslaitoksen asiakirjoja vuoden 2004 alusta lisäksi. Lisäksi esityksessä on todettu, että sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviin liittyviä arkistoituja asiakirjoja ei siirretä. Nämä muutokset ovat perusteltuja ja tarpeellisia täsmennyksiä. On selvää, että pelastuslaitokset tarvitsevat aiempaan toimintaan liittyviä asiakirjoja ja ne ovat varmasti jäänet vain epähuomiossa pois aiemmista muutosesityksistä. Arkistoitujen asiakirjojen siirtäminen hyvinvointialueille olisi hallinnollisesti työlästä.

Muidenkin hallituksen esityksessä esitettyjen muutosten osalta voidaan todeta, että muutokset ovat perusteltuja ja tarpeellisia.

VANTAAN KAUPUNKI

Sari-Anna Pennanen
kaupunginlakimies
sari-anna.pennanen@vantaa.fi
puh. 043 9266 957